

Suveuited

Jaan Tänavots

Sisukord

SUVEUITED.....	5
1.....	5
2.....	12
3.....	16
4.....	17
LOOPEALSEL.....	22
MURAKAMOOS.....	24
MUSTIKAD.....	25
***.....	26
Need õhtud on imeilusad.....	26
EELSÜGIS - KULDNE KASELEHT.....	28
***.....	29
Hilisel tunnil ma ärkasin üles -.....	29
***.....	30
August on imeline kuu,.....	30
***.....	31
On varahommik veel ja õhk on jahe.....	31
***.....	32
Läänest pilvi üles ajab –.....	32
***.....	33
On trööstitu õhtu ja udutav vihm,.....	33
Kured lendavad.....	34
SÜGISTUUL.....	36
***.....	37
Tuul – kodutu – käib ümber maja.....	37
***.....	38
Lehti langeb teele, lehti varajasi,.....	38
***.....	39
Lohemaod hallid roomavad.....	39
***.....	40
Vihma sajab – arutumalt palju,.....	40
***.....	41
Tuul tuhiseb paplite ladvus –.....	41
***.....	42
Floksil on sügise lõhn,.....	42
***.....	43
Päevi, mis palavad, pikad,.....	43

***	45
Hakkaks ometi ükskord sadama -	45
LÄÄNEMERELE	46
***	47
Kitsas rada viib metsa sisse,	47
***	48
Veel rohi haljendab, kuid kauaks teda.	48
JÕULUÕHTU	49
JÕULUÕHTUSED	51
1.	51
2.	52
***	53
Kuu jääriik	53
***	54
Tuul vilet puhub ja undab traat	54
***	56
Käes õhtu. Näe, taevasse tõusnud on kuu.	56
***	57
Läänes õhetav ehakuma	57
KARU MAGAB	58
***	59
Toa hallist hämarusest	59
***	60
Kuula - trompetid puhuvad hümni -	60
***	61
Suurvesi. Üle järveks muutund luha	61
JÄNEKSE JÄLJED	62
KEVADÕHTUNE KÜLAROMANTIKA	63

S U V E U I T E D**1.**

On suvi lõpuks siiski päral.
See kevadine vinge tuul
nii hirmsalt tüütas juba ära,
et mossis kõigil olid suud.
Uus elu metsadeski tuikab,
Kaob loomal seljast talvekarv
ja kaasikus peoleogi huikab
kui rünnakule kutsuv sarv

Näe, päike virguma on valmis,
lööb punetama idakaar
ja tuhat tervitusesalmi
ta poole hõiskab mets ja maa.
Veel viimne pingutus, veel viimne sööst
ja särav koidik ilmub süngest ööst.
Kui tulilind ta tõuseb taeva alla
ja valgusele väravad lööb valla.
Öö lõppend on ja haihtunud on tusk,
jääb lootus, armastus ja eluusk.

Tuul ärkab, kohab sireleis.
On aland hommik päiksesäras.
Ka külas kuskil kriuksub värav -
võibolla koit sealt välja astus
ja tee peal mulle tuleb vastu
kui puhkev sinisilmne neid.

On armas vastse päeva puhtus,
ta elujaatus, kirk ja hoog,
kord arg, kord tormakas, täis uhkust
Ka mina ükskord olin noor.
Keskpäev on soe ja tark ja helde,
on sihikindel tema samm,
ent siiski varahommik helge
on minu meelest haaravam.

Sa, nägus tüdruk, mööda läksid,
piilk põgusalt vaid riivas mind.
On kahju küll, kuid tean, et agu
ja keskpäev kokku ju ei saa,
seal kuskil on see keegi "ta",
kes sinul meeles parasjagu.
On kõigil oma toetuspind,
ja halb, kui sellelt ära eksid.

On erandid ent igal reeglil.
Eks vahel kenakene keegi
löö vanakesel segi pea.
Ta kulupeale nõnda meeldib,
et mõelda vanusest ei taha
ja piigast saab ta kaasa siis.
Kuid neidist ahvatleb vaid raha
ja kallid ehted, riided peened
ja elu, muredest mis prii.
Kõik kokku see näib nõnda veenev,
et neidiselgi aru viib.
Ent tihti selgub õige pea-
ei piisa välisest vaid klantsist
ükskõik kui palju jood või tantsid,
see elu polegi sürpriis,
mis õnnemaale välja viib.
Jääb hinge ängistus ja vaev.
Briljant võib hetkeks teha rõõmu,
kuid tuhas salatuli hõõgub
ja teeseldud on rõõm ja naer.

Ent oleks kõige õigem vist
mul mitte olla moralist.
Las elab nagu ise tahab,
kuis vajab vaim ja nõuab keha
või ühiskondlik positsioon,

mis tagant õhutab ja sunnib,
et see, kes sinu kõrval kõnnib
on võimalikult klants ja noor.
Eks on ka minul aega veel,
et käia nagu moodne mees,
käevangus noorukene tibi
ja kaelas vanadusetõbi.

Ei hooli arm küll vahel east
ja noorele võib väga armsaks
ka saada lausa kulupea,
ent seda juhtub haruharva.
Võin ihata ka mina teda,
kes minust möödus külatelyel,
võin ei tea millest uneleda,
kuid ega arm veel ole see,
vaid üksnes omandamissoov.
Sest selles puudub tundehellus
ja tunnist tundi igatsus
ja tahe aina olla koos
ja ma ei tea, mis kõike veel,
kuid uue suuna toob su ellu
ja sinust uue mehe teeb.

On minul möödunud need ajad,
kus igat plikat vahtida
ja kojusaatmist jahtida,
et musitada plangu najal.
On juba juurdund minussegi
see südapäeva kaine joon,
kui ajangi nüüd miskit segi,
siis korra kohe majja loon
ja koiduaja tulist indu
ma kätte enam eal ei saa,
võin seda ainult soovida,
et jälle tärkaks koit mu rindu.

Kuid ega keegi ju ei keela
mul imetleda koidutuld,
kus soojenedes lõhnav muld
kui januline kastet neelab.
Ja linnulaul ja järvesära
ja kerge tuulevirve veel.
Kui minu noorus läski ära,
jäi teiste noorus mulle veel.

*

Keskpäeval äkki kerkib pilv
ja katab juba taevaserva.
Tuul vaibub. Valvsaks muutub ilm,
siis pudenevad piisad harvad
ja juba peksab vastu maad
ränk paduvihm kui hall kaskaad,
teel jookseb vesi vahutades,
ees tolmu, kõrte, prahi lade.

Kui lahkub pilv, siis taevasära
on veelgi sügavam ja puhtam.
Maalt saast ja mustus pesti ära,
muld hingab, värskust välja õhkab.
Näib nagu suur ja sügav rööm
kõik oleks helisema pannud.
Üks särav piisk, üks hõõguv sõõm
sealt meie hingessegi kandub.

*

Näe, aasal pikenevad varjud,
on päike juba loojakul,
vaid eemal kuuselaane harjul
on säramas ta kiirte kuld.
Mets tasahilju unne vajub,
jääb vakka varestegei parv,
vaid reinuvader, hatul karv,
kaob küla poole täiel ajul.

Hall jänes võsast välja kepsab,
kõrv kikkis, viljapõldu kaob,
nirk lipsab välja kännupraost,
kits üle välu lippab metsa.
Need, kelle jaoks päev liiga ere,
nüüd tegutsema hakkavad.
Suur on ju loodus, suur ta pere,
eal liikumast ei lakka ta.

Veel ööbik laulab ööd ja päevad
ja õhtul sellest, mida näevad
need, kes ei ihka varast und,
vaid siis, kui käes on ehatund,
veel tahaks minna metsateele
või põllule või niidu veerde,
seal meeliskledes loodust kaeb,
läeb meelest voodi, unevaev.

Tuul vaibub. Udu kerkib soost.
Sorr metsas tasast nurru lööb,
rääk valjuhäälselt hõikab öös,
salk kurgi seisab uduvoos,
nokk magades neil tiiva all.
Ja peagi kuskil kaugemal
arg vuttki hõikab madalsoos.

On õhtu käes.

Täis lõhnu õhk.

Küll lõhnab muld ja mets ja tall,
umbkraavis rabametsa all
on elupaiga leidnud võhk
ja nüüd just avanes ta õis.
See hõbeõis on nagu ime
ja ainult tundetu või pime
ükskõikselt mööda minna võib.

On tihtipeale ilu seal,
kust seda otsida ei teagi.
Kui selle üles leidma peaksid,
siis paljud vangutavad pead,
umbusus kuulavad su juttu -
eks luiskajaid maailm ju täis,
kui usud neid, jääd narriks ruttu
ja naer siis sinu kannul käib.

See veider usaldusepuudus!
Just nagu pakuks juudasuudlust
ka ausaim ausamate seast.
Nii palju rääkida sest teaks,
ent samas tihti usaldusest
jääb järele vaid tuha-ase.

Neil õhtuil tahaks hinge anda -
säh, sõber, võta, siin see on
ja vaata, kas see suudab kanda,
mis minult nõuab inimkond.
Ei tahaks uskuda, et kuskil
on needust, vihkamist ja petmist
ja meeleheite süngeid hetki
ja päevi, südaöona musti.

*

Maas juba pikenevad varjud,
tuul vaibub, lõppenud on töö
ja kuuse ladvas vares karjub,
et varsti kätte jõuab öö.
Mets vakka jääb ja unne vajub
ja uinub kriiskav rästaparv,
üks reinuvader-punakarv,
lä'eb küla poole täiel ajul.

Halljänes võsast välja kepsab,
kõrv kikkis, ristikusse kaob,
nirk lipsab kärmelt välja praost,
kits üle luha lippab metsa.
Need, kelle jaoks päev liiga ere,
nüüd tegutsema hakkavad.
Suur on ju loodus, suur ta pere
ning liikumast ei lakka ta.

2.

Seab saabuv õhtu meile omad piirid,
seab rajad, millest mööda me ei hiili
ka mitte siis, kui see me suurim soov.
Viib päevavalguse ja eha süütab,
kõik hämaruse halli kuube rüütab,
siis pimeduse toob, ja une toob
ja napid tunnid puhkamiseks annab.
End sätib uinakuks nii inimhing kui loom.
Ent praegu veel mind embab hämarik,
veel eha hõõgub läänes taevarannal
ja ööbik kurdab: öö on pikk, nii pikk!

Veel jookseb lapsi õuel paljajalu,
kel kannul kutsikas, kel pihus lelu.
Neil silmad elurõõmust säramas.
Kuid ema, kes ju seatud korda looma,
kesk vallatust nad tuppa käratab,
end puhtaks pesema neid sunnib ta
ning unekosutuseks sööma-jooma.
Ent keha väsind on ja tõtsid jalad,
ei kurgust alla lähe toidupala,
poolvägisi ja suure jonniga
saab seegi asi korda aetud pea
ja ema jonnijale teki peale seab.

Teeb saabuv õhtu oma korrektiivid -
kus avab ukse ta, kus suleb riivid,
kus ilma eest hing keeratakse lukku,
kui meel on haige, süda valutab.
All metsas kägu sada korda kukkus.
Mis tulu pikast east kui hinges nukrus,
ees näha pole miskit ilusat,
vaid ainult purunemist, ainult hukku...

Näe, lapsi aga lippab paljajalu,
kel kannul kutsikas, kel pihus lelu,
silm siirast lapselustist säramas
ning väike süda erutusest peksab.
Ei tunne nemad ju veel ilmaelu,
ei tea, kas tee neil ees on lai või kitsas,
kas toob see rõõmu neile või vaid valu,
kui aeg kord avab kuldse värava.

Kas kägu neilegi sealt eemalt metsast
nüüd teatab tulevasest pikast east?
Oi ei need kukkumised ärata
veel sedasorti mõtteid lapsepeas.
Jääb hinge see tal suvehelinaks,
mis meenub kord, kui juba kõrges eas -
hell kauge kaja lapsepõlvemaast,
maast kuhu enam tagasi ei saa.

Teeb saatus ellu oma korrektiivid,
kus suleb ukse see, kus avab riivi,
kus ootamatu külalise toob
või noole südamesse tulistab,
et üksikule hingekaaslast leida;
kus hoolimatu käega läbi viilib
ta ahelad, mis hingi hoidsid koos,
need lahutab, kes kokku tahtsid hoida.
Kus äkki surmakella helistab.

Maailm ei ole turvaline koht.
Ka meie esiisa kromanjoonlast
ööd-päevad varitses ju surmaoht
seal Aafrikas savannis avaras.
Küll lihasööjad kiskjad kavalad
ta peale pidasid seal aina jahti -
eks taga kihutas ju neidki nälg

ja saak näis imelihtsalt kättesaadav.
Kui Põhjas uue maa ta avastas,
neandertaallast ise juba jahtis
ning kivikillu rohust pihku haaras
ja mullal aurama jäi verejalg

Kas tuli siit me hõimu sõjakus
ja kihu kõige valitsejaks saada
ning maade vallutamisevajadus,
mis aina sõtta rahvaid ajanud
ja aina uued heitlused tõi kaasa.
Pihk relva järele ühtpukku haarab
ning nõrgemate kallale see sunnib.
Kes tugevam, on sellele kõik sünnis.
Ta ise seadused ja käsulauad loob -
kui tahab, vangi heidab, teotab, üles poob.

Eks olnud küllalt muidki muresid,
mis meie eellasi on murdnud maha.
Jääaja külmad ihu puresid,
küll sajad surmatõved külge lõid,
küll usuhullustus, küll rassiviha,
küll kirgi üles küttev võimuiha,
mis aina uued tapatalgud tõid,
ja orjameel, mis selja tõmbas looka,
ent ometi ei päästnud surma eest,
kui mõõga tupest tõmbas võõras võim.
Ka hinges hõõgub vabaduseiha,
mis relva võtma sundis hõimu eest,
eks paljudele tasuks huku tõi.

Kui suur ka elule on olnud oht,
ent ikkagi näen enne pimedust
ma lapsi lippamas siin paljajalu,
rõõm silmis säramas ja pihus lelu,
või kutsikas end jooksmas seadnud sappa.

Kas see ei vääri siirast imetlust,
et kõik need hädad meid ei suutnud tappa
ja ikka jälle nagu seemnest kasv
uus elu aina tärkab kaitsvast üsast,
hell emakäsi unne paitab last
ja pilgus õrnus eemalt jälgib isa
On maailm vahel siiski õdus koht.

3.

On palav suvi, päike taevas kuumab
ja pole öödki praegu jahedad.
Nii paljud seda taluda ei suuda
ja vaikselt manalasse lähevad.
Kes saab ja noorem, särgi seljast kisub,
end korraks mereveega karastab,
kuid vanakestel võtab eluisu.
Teab küll, et miskit pole parata.
On päike see, mis meile elu annab,
ta armust sirgub taim ja kasvab loom
ja temata ei oleks meidki ennast.
On Päike kogu elu Maale loond.

Miks elada? On aega jäänd nii vähe -
vaid mõni miljard aastat üksnes veel,
siis kiirgav Päike mandub tuhmiks täheks
ja lõpuks päris ära kustub see.
On järjest nõrgem, tuhmim päevavalgus
ja peagi taevast päriselt kaob kuu.
See on me elu hävimise algus.
Ei võrsu rohi ega kasva puu.
Kui pole Päikest, pole siis ka elu.
jäab tühjaks põld ja rohuta jääb maa.
On kasvamiseks päevad liiga vilud
ja lõpuks igitalve suigub Maa.
Jääajad Maal on ikka jälle kordund,
kuid lõplikult jääb siia nüüd see uus.
Jäärüüsse igavesse maa on tardund
ja külmund sellesse me kondid-luud.

4.

Ilm on nüüd palav, päike aina lõõmab.
Veel päev on pikk ja päike kõrgelt käib,
soe ilm ja valgus teevad meele rõõmsaks
ja rannad suve nautijaid on täis.
Poolpaljad kehad sirgu kuumal liival
või ennast maha jahutamas vees.
Kes muidu lobistab, kes krooli ujuvad
või lihtsalt sagib rannas siia-sinna.
Nad kõik on soojast ilmast helge tujuga,
rõõm pikast kuumast suvepäevast siiras.
Nad ammutavad siit energiat,
mis aitaks üle elada neil talve.
Ei praegu keegi ette kujuta,
kui kiiresti see aeg võib mööda minna,
ei mõtle talvest ega külmapiinast.
Kas on siis elust rõõmu tunda patt?

Kes põllul töö, sel muidugi on halvem,
ta laupa pühib, ohtralt higi valab,
kui saab, siis pikka lõunavahet peab,
nii kui hispaanlasel on neilgi siis siesta,
mis sest, et seda nii ei nimeta.
Ent ega nemadki siis suvekuumust nea,
nad ennegi on seda üle eland
ja muidugi eks sedagi nad tea -
see palavus ei saa meil kaua kesta -
kõik hea on karme mööda minema.

Kes nõrgem või siis eakam, tupp peitub -
ei lõõska päike lagipähe seal
nii hullusti, et lausa minesta.
Ja minagi nüüd samamoodi käitun.
On siingi lämbe nii et higista,
kui istun toolil akna ligidal
ja ajaviiteks jälgin kahte last,
kes liivakastis süvenenud mängu,

vaid särgik seljas, väiksed püksid jalas.
Eks neilgi kahtlemata ole palav,
kuid nad nii tulvil tegutsemisindu,
et palavusest väljagi ei tee.
On nende tööpõld täna liivakast
ja palju tööd neil täna alles ees.

Näen ühte päevitunud linalakka,
kel silmad sinised kui õied meelespeal,
ja teist, kel need on süsitumedad.
Ka palg tal pruunikama jumega
ning laubal mustavat näen juuksetukka.
Üks tähtsa näoga kühvlit hoiab käes
ja liiva kuhjab mänguauto kasti
ning teine seda muru peale veab.
Nii toimetavad nad seal usinasti,
ei väsi tegutsemast väiksed käed.
Nad erinevad nagu öö ja päev,
kuid vadistavad ühes eesti keeles
ja tegutsevad üsna ühel meelel.

Näen selle tõmmu juuksekiharaist
ja silmist tumedaist ja palgejumest –
ses lapses muud ei ole põhjamaist
kui üksnes tema eestikeelne kõne.
Ma tean, ta isa räägib võõrast keelt.
Ei avalda, kuis oma eluteelt
on sija põhjamaale tema hälbind,
mis oli tema tulemise siht,
kas kandis meie juurde rännukihk
või mingeid oma unistusi jälgis.

Ma vaatan seda võõrapärast last,
ta mandlisilmi, musta juukselakka
ja võrdlen teda tolle teisega
ja küsimus mind kummitama hakkab:

kui oleme kõik tulnud Aafrikast,
peaks olema kõik vereõed ja –vennad.
Peaks olema siis ka ju mõistetav,
et igaüks meist ühist märki kannab,
mis hoopis kindlamalt meid ühendab
kui inimeseks olemise poolest.
Mees sarnaneb küll teise mehega
ja naistelgi on oma ühisjooned,
kuid üks on sinisilmne linalakk,
kui sõed on teisel silmad tumedad
ja talvelgi nahk pruuni jumega,

On mõni rahvas hoopis kollane
või mõni must või üsna tuhakarva...
Neid kohtab meie maal küll praegu harva,
kuid mõned siiski ringi kõnnivad
ja pole selles enam miskit hirmsat,
kui valgel mustad lapsed sünnivad.

Miks nõnda erinevad ollakse,
kui oleme kõik pärit Aafrikast,
ja ühest ürgsest kodust tullakse?
miks pole kõik siis ühte nahavärvi
ja miks ei kõnele me ühte keelt?
Mis sundis hälbima meid ühisteelt?

On poolt Euroopat valland kord me hõimud,
nüüd võõraid keeli kõneldakse seal,
jääb aina kitsamaks mee keele ala.
Kas kauges tulevikus või ka õige pea
me keelt ka siinsel maal ei enam kõla,
sest teistega me oleme siis lõimund.
Niisama ühtlustuva ka ehk rassid.
Kaob kõigist kõige enne linalakk
ja järglastel nahk tumedamaks muutub.
Nüüd enam öelda *eestlane* ei passi

ja ega teagi, kes siis oleme,
kui meil on mustad kräsus juuksed peas
ja ainult harva ette tuleb veel
kui mingi hälve nisukarva pea.

Ent praegu aknast näen üht linalakka,
kel silmad sinised kui õied meelespeal,
ja teist, kel need on süsitumedad.
Ka palg tal pruunikama jumega
ning laubal tumedat näen juuksetukka.
Koos mängivad nad nagu sõbrad head,
üks liiva tõstab mänguauto kasti
ja teine seda muru peale veab.
Mäng senini on laabunud neil hästi.
Võib-olla viiesaja aasta pärast
võiks liivakastis näha last taas kaht,
kes tegutsevad sama ühel meelel,
kuid nende keelt ei tunneks enam ära.
Ei räägiks siis need lapsed eesti keeles
ja kohvikarva on ka nende nahk

Kas nõndasama mingi rahva sekka
ka meie sulandume kunagi
nii nagu nüüd see poisikene siin.
Ja meie armastatud keelest siis
ei alles jää ehk ainsat sõnagi
ja olemast me rahvus maa peal lakkab.
On nõnda hääbunud maailmas paljud rahvad,
on ajaloosse jäänd vaid nende nimed.
See, mis kord mitmesajaks haruks lahknes
ja voolas üle emakese Maa,
on ajapikku koondund jälle ühte
ja ühe värvi, ühe keele saab.
Ehk liig on püsi igavest meil tahta,
sest kogu olemise ime ees
ei oma tähtsust üldse nahavärv

ja see, kas püsib sinu emakeel
või nagu päikeseta võsu närbub.
Võib-olla siiski mingist üksikrahvast
on tähtsam inimkonna püsimine
ja üleüldse kogu elu ime.

L O O P E A L S E L

Loopealne täis on muulukate lõhna
ja õhk täis palavust ja päiksetuld,
paepudemetest kirju klibumuld
kui saunakeris kuumust üles õhkab.
On rohi närbunud ja murehall,
ta kuivand kõrred võbelevad tuules,
ning lehed pruuniks kõrbend pihlakal.
Maad ligi surund end on ohakas,
paep prakku sisse kiilunud on juure,
ta kohev õienutt kui päikest suudlev suu
on kaunis nagu troopiline õis,
kuid paljasjalgset käijat lohakat
leht valusasti torgata tal võib.
Loopealsel on küll praegu tulikuum,
ent elu päriselt ka nüüd ei lakka.
Sa vaata, kuidas pune rõõmsalt lokkab,
ta õied kireslastest kihavad.
Seal jumikate puhmad vohavad,
ning raja ääres veider võtmehein,
mis lukud-riivid avab imeväega,
siin klibu ehitud on õitsva jeesukäega,
ei ole närtsitand neid põualeil.
Need kulus säravad kui küünlad lillad
Sel leegil istuv kirju liblikas
kui joovastuses tiibu võibistab.
Kust ammutab käpp elujõu ja ilu,
mis ime kasvama ta siia võlus
loopealse kehval kuival klibumullal,
kus toitu vähe, niiskust pole küllalt,
kui hõre madal rohi juba närbund
ja kestvast kuivusest on pruuniks värvund.

Sealt läbi rohu mööda kuuma maad
viib sipelgate rada leppadeni,
kus nende pesa, kõrge nagu saad.
On lõhki klibuks pragunenud paas
ja ammu kosutavat vihma ootab.
Näe, angerpistil kiigub piksepeni.
Kas siis, kui tema tiivad valla lööks,
võiks olla igatsetud vihma loota?
Ehk musta pilve varjuks taevakumm
ja lahvataks sealt välgu kiirgav sööst.
Kõik loodus seisaks, ärevusest tumm,
ja oma saatust alandlikult ootaks,
kui pikne üle taeva täriseb.
On kõiki haarand äikse-eelne lumm.
Must pilv kui sitsiriie käriseb
ja päästab sajutulva taevast valla.
Vett neelab iga pragu, iga lohk
ja iga juur, mis mulda kinnitub.
See vihm on selge taevaõnnistus -
loopealselt kadunud on surmaoht.

Oh piksepeni löö siis tiivad valla
ja päästa paduvihm me peale alla!

MURAKAMOOS

Murakamoos...

Oi mõnus on murakamoos.

Murakad küpsed on turbasoos,
lähen ja moosiks nad koju toon!

Samblamätastel sõtkuda
nii, et põlved all nõtkumas
mööda õõtsuvaid laukaääri,
älveste veeri mööda.

Vaata, et sinna ei jäägi,
kui mätas talla all pöörab.

Pihutäis siit,
marjake sealt
ühe ja teise mätta pealt...

Oi kui valusalt nõelab parm!

Pea ümber piniseb sääseparv:

Kuule vend! Armas vend!

Anna verd! Anna veidike verd!

Kailuvingust süda pööritab
ja kuumusest ringi käib pea,
higi voolab ja silmi söövitab.

Paar peotäit vaid korvi põhja peal,
ei sellest saa moosiks jaguda.

Ah tühja sest murakamoosist,
teeme suu kohe murakamagusaks.

Kes sest moosist ülepea hoolib!

23/24.06.'09

M U S T I K A D

Mustikad! Kus vast on mustikaid –
metsaalune lausa mustendab.
Mustikaid korjan ma lustiga
kasvõi mitu pange täis.

Suu must ja sõrmed määrdund –
töö nõnda mustikametsas käib.
Kõik kiidavad mustika häädust –
eriti need, kellel tervis käest läind.
Sätib see korda vererõhu,
kiiresti korda teeb rikkis kõhu,
parandab silmanägemist
soodustab lapsetegemist,
kulupeal kasvama turgutab karvu,
lohutab neid, kes on õnnetult armund,
täis on ta antioksidante,
tugevdab lihaseid, kõvendab konte,
parandab südame tegevust,
vähendab närvide rahutust.
Igaühele head ta teeb,
olgu see naine või olgu mees.

Olen ma terve kui purikas,
pole saatus mind tõvega karistand,
rohuks mustikat pole mul vaja.
Sellest mõnusa supi keedan,
limpsin seda koos mannapudruga
ja kõledal talveajal
pikad pimedad õhtud nii õdusalt
möödund suvele mõeldes veedan.

* * *

Need õhtud on imeilusad

praegu keset augustikuud.
Õhk juba on muutunud viludaks,
tuul sõrmitseb lehti puus.

Kuu üksinda ujub taevas
nagu hiiglaslik Krügeri õun,
kakk kaasikus lagistab naerda
ja varjusid täis on õu.

Pole valge ja pole veel pime,
on hämarik – tunnete tund
ja kiirustav küpsemine
enne väsinu sügavat und.

Taevas ülal on tumesinine
ja lillat ja kulda on seal
ja üks hiline sääseke piniseb
nagu igatsus ümber mu pea.

Kuskil kauguses põlevad metsad,
õhku täidab see kirbe ving
ja mu süda ärevalt peksab –
ohutunne on haaranud mind

nagu loomal, kes tunnetab ohtu
ja põgeneb, peljates tuld,
on sel ilusal augustiõhtul
hing nii kergesti haavatav mul.

Olen ise see augustiõhtu
enne sügavat, pimedat und,
ja ei teagi ma, millal see juhtub,
et on lõõnud mu viimane tund.

Ja ei pageda sellest saa ära
nagu loom pageb plangu eest.
Ja millal, saaks teada vaid pärast,
aga hiljaks siis jäänud on see

Võtta tahaksin endaga kaasa
kogu ilu, mis praegu ma näen,
kõike ahnelt ma pilguga haaran
trepil istudes särgiväel,

sest need õhtud on nõnda ilusad
praegu keset augustikuud,
et ma jällegi otsast alustaks,
algaks jällegi elu uut.

E E L S Ü G I S - K U L D N E K A S E L E H T

Kui nukker kuu, kui kahvatu ta pale
augustiõhtul paistab hulkujale.

On küpsend nisu, valmind rukkipead
ja marjad põõsas ja veel muudki head.

Veel põdrakanep keset raiesmikku
kui lõke, mis on taevast siia kukkund.

Ja õhtuti, kui kastes põlluteed,
on siin veel soe kui soojendaks see leek.

Kuid kõrval mets on musti varje täis -
seal sügis käib, seal sügis juba käib.

* * *

Hilisel tunnil ma ärkasin üles -
punane kuusirp on põldude üle.

Ähvardab lõikust ta tuline teras,
pudendab põldudel viljadel tera.

Kütketest päästis, näe, udude härjad,
nurme nüüd pahmavad nende karjad.

Härjad on turjakad, ahivad raskelt.
Riided mull' andke ja välja mind laske!

Kus ma`s magan, kui kuri on karjas,
materdab maha kõik viljad ja marjad.

Lõhub ja laastab... Kui teie ei taha,
üksinda lööma pean lahingu maha.

Toomingast vembla ma endale rasin,
nüpeldan karja, kes põldusid sasib.

Kuukiiri püüan, neist kütke teen valmis,
härjad viin veevaimu niiskesse talli.

Rabelen, rassin ja koidikuks, armas,
tagasi toas on su kaaslane varmas.

Peksan nad laiali, udusse loobin...
Ihu on lemmel, kui rabelen voodis.

4.09.1965

* * *

August on imeline kuu,
kus juba õunu valmib puus
ja sõstrad lookas marjadest
ja ahneist rästakarjadest.

Ja konnapojad hülgavad
nüüd turvalise kodutiigi
ning ummisjalu algavad
nad elu võõras maismaa-riigis,
mis neile täis on ohtusid
ja heidutavat kohtumist.
On ohtlik iga rohututt,
neid ründavad nii siil kui mutt
ja varesed ja kajakad
neid kõhutäiteks vajavad.
Neis ohtudest ei konnad tea,
veest välja loomusund neid veab

Kuid ega tea ka inimlaps,
kui eluteel ta visalt rühib,
kas künkast üle käib ta jaks
või tuul rajalt maha pühib
Jääb ainult lootus, habras usk,
et tunned tehtust rahuldust.

* * *

On varahommik veel ja õhk on jahe

ma lähen kahe männituka vahel.

Tee ääres kastet täis on aruhein.

Ja kraavis vesi must kui nõiajook,

ta kohal halle uduebemeid,

mis nagu habras unelmate loor.

Suur sügis tuleb üle künkaselja

just minu, üksildase uitja suunas,

on otsustav ja kindel tema samm.

Ei olegi ta suvest kõledam.

Nii ilus kanarbikurüü tal seljas

ja päevadki on praegu alles kuumad.

* * *

Läänest pilvi üles ajab –

varsti sajab, jälle sajab,
tilgub vaikselt halli udu –
igav sadu, igav sadu.
Vargsi algas, päevi peab.

Pilvi järjest üles ajab,
küllap varsti jälle sajab,
tilgub vaikset murenuttu,
vaevanuttu, valunuttu,
palged vaevakortsu veab.
pääsemist ei näe, ei tea –
aina sajab ,sajab, sajab...

* * *

On trööstitu õhtu ja udutav vihm,
puud ja põõsad ja rohi kõik märjad.
Aia nurgas nukrutseb lehitu pihl,
linnud röövind on kõik tema marjad.

Rästad sõstardes teinud on puhta töö,
ka kuldnokad kaasa on raband.
Ent kui saabuvad kõledad hallaööd,
mida söövad siis siidisabad?

Eks igaüks hoolt kannab enese eest,
käib pidevalt olelusvõitlus.
Inimkondki ju nõndasamuti teeb,
üks teise eest koristab lõikust.

K u r e d l e n d a v a d

Sügistaeva all
üle luitund maa
kured lendavad
jälle lõunasse.

Peatab põllumees
kännil traktori,
käte säeb silmile
vaatab taevasse.

Peatub koolilaps
korraks koduteel,
viipab järele
kaua parvele.

Ema trepi peal
sülelapsega,
Kured lähevad,
ütleb väiksele

Sügistaeva all
kõrgel üleval
kõlab kaugele
kureparve hää!

Külma talve eest
ära lendame,
saabub kevade,
jälle tuleme.
Tervist isale,
tervist emale,
tervist lapsele,
kodunurgale.

Teele, teele, kurekesed...

Tulevad nüüd kurjad ilmad,
kurjad ilmad, halvad ilmad
tulevad saju ja poriga,
tulevad tormituultega.
Meie järel hallahaned,

hallahaned, härmalagled
hallasid rohule laotama,
härma puudele kuduma.
Nende kannul lumeluiged -
lumi ju luigella sabassa,
pakane ta tiiva all.
Tulevad jõgesid jäätama,
hangesid teele kuhjama.
Jäävad ainult hulgulinnud
pakasepäevi pidama.
Hangelinnud hangedele,
urvalinnud kaskedele,
varesed kraaksuma teibasse,
harakad kekslema õuele,
siidisabad siristama,
leevikesed vilistama,
varblased vatrama sirelis,
tihased kevadet kutsuma.

S Ü G I S T U U L . . . Sügistuul...

Aina hullult ringi tuiskab,
looka murrab metsapuud,
valjuhäälselt korstnais huiskab.

Mis siin imestada enam -
käes on juba viinakuu,
vesine ja purupurjus,
pandud ilma valitsema.

Pihlakatelt korjab marju,
kisub õunu maha puult,
sinikaidki oksalt puistab,
mustikaile lõpu teeb.

Mahla nendest nõrutab,
pruulib sellest veini-viina
ja siis meile päevast päeva
seda ohtralt lahke käega
pilvist kaela sõrutab.

Selle, mis jääb meist tal üle,
musta vihmapilve süles
tõttab lõunamaale viima.

See ta on, me viinakuu,
sajune ja talve-eelne,
pilvine ja tusameelne,
külmahambad juba suus.

* * *

Tuul – kodutu – käib ümber maja
ja kadund jälgi ajab taga.

Puud raagus, lehti täis on maa,
Teed kätte nende alt ei saa.

On sügis ju. Ja nutab tuul,
see õnnetu, see kodutu.

Just nagu hing, kes öös ei maga,
vaid kodusoojust kurdab taga,

kui väljas öökülm ringi käib
ja loobib rajad lehti täis.

Kaob suveaja päikselõõm
ja elurõõm ja armuhõõg.

On sügis ju. Ja nutab tuul –
ka kodutu, ka õnnetu.

1961

Lustivere sanatoorium

* * *

Lehti langeb teele, lehti varajasi,
aga see on ainult kase enda asi,

kas ta oma ilu loobib pilla-palla
või siis hoiab, kuni sügiskülm on kallal.

Leht siis pole ilu, leht on siis vaid koorem.
Need ta rahumeeli annab tuulte hoolde.

Vastu saab ta talvelt rahumeelse une,
uuel kevadajal uue värskete jume

* * *

Lohemaod hallid roomavad

mööda kuusiku harja,
silmapiiri morn sajuhoog
jällegi varjab.

Polekski miskit kui oodata
selles hämuses õhtus,
haista vaid mulla ja kartuli
kirebeteravaid lõhnu.

Sulguda tuppa ja oodata
und veel vaid endale silma,
et hommikul uues lootuses
minna võitma jälle maailma.

* * *

Vihma sajab – arutumalt palju,
kõduneb ja koltub suvehaljus.

Piisa järel alla langeb piisk,
iga piisk viib elu kaasa siit.

Kustub õunapuude suvejutt,
nüüd neil okstes ainult torminutt.

Kustub toome roheline soojus,
punab puu kui päike pilve loojuks.

Piisa järel alla langeb piisk,
elujõudu kaasa viivad siit.

Ja jääb lõpuks ainult lage maa,
kus me miskit varjata ei saa.

Raagus okste vahelt paistab läbi
meie kurbus, valu, hirm ja häbi.

* * *

Tuul tuhiseb paplite ladvus –

oktoober on tormidekuu.

Nii ruttu see suvi kadus

ja jääb uueni teab mitu kuud...

Tuul tormitseb paplite ladvus

looka paindund ta ees on puud.

Ei tea, millal suvi küll kadus

ja kas üldse on tulemas uus...

See on meie Põhjamaa saatus –

pool aastat on pime ja külm.

Raske hoida on elujaatust,

kui taevas nii sünge on üll.

Aga hoidma me seda ju peame.

Siin on abiks üks valgusekiir –

kindla peale seda me teame:

kevad tuleb kord niikuinii.

Siis ei alga päev hallilt ja mornilt,

ootab soojus ja valgus sind ees

ja sa unustad külmad ja tormid,

tunned ennast kui kala vees.

* * *

Floksil on sügise lõhn,
kuigi õites veel suvesära.
Flokside sügiselõhn
viib suve meilt jälle ära.

Vara liig otsa sai see!
Aedades lokkavad astrid,
lõvilõug õites on veel,
gladiool uhkelt on püsti.

Vara, liig vara on veel!
Aga sügis on juba teel,
aiad täis õitsvaid flokse
ja kollastki kaskede okstes.

Sajud ja tormituul
ja päikene kadunud sootuks.
Morniks kriipsuks tõmbunud suud,
aga hinges, näe, kevadeootus.

* * *

Päevi, mis palavad, pikad,
tahaksin täna ma tagasi,
öid neid, mil pajuplikad
udude kaisus magasid.

Õue peal kummelimuru
jalge all pehmem on sametist,
lillepeenra peal suru
usinalt juba on ametis.

Längakil päikesekiired
paitavad metsapuid,
pääsupaaril on kiire
toita nälgunud suid.

Ristikulõhnalist suve
ihkaksin täna ma tagasi,
istuda ukسلävel
enne laka peal magamist.

Kuulata räägu hõiget
ja sorri nurrumist laanes
ning olla kindel ses kõiges,
et õnnelikuks me saame.

Värskete heinte soojust
tunda väsinud keha all
ja loota, et päike ei looju
ja iial ei tule talv.

Mis sellest, et suvel on tulikum
ja äike ja paduvihmad,
aga kuumus teeb pehmeks liha ja luu,
ja äikestki taga nüüd ihkan.

Kui tumedaist pilvedest välgunool
tulimõõgana lõhestab pilvi
ja tammedki painduvad rajuhuos,
prahti keerutab suhu ja silmi.

Igal õhtul nüüd kallile kaissu poen
nagu nooruk, kes äsja armund.
Seal on suviselt mõnus, on suviselt soe,
pole tunda seal talve karmust.

Ei tahagi kõledat talve,
pikkade ööde magamist,
igal õhtul loen harda palve:
andke mu suvi tagasi!

* * *

Hakkaks ometi ükskord sadama -

see ehk kustutaks nimetu tusa.

Ei suuda ju jääda magama,

kui laugele tükib pisar.

Siis, kui maailm kõik paistab tahmana must

ja päike kui udulaik taevas

ja kadunud armastus, lootus ja usk,

maailm tulvil vaid kurbust ja vaeva.

Ehkki tead - pole üldsegi asi nii hull,

siin on palju, mis elamist väärrib,

ja aimad, et puhkeval koidikul

uus elurõõm hinges taas käärrib.

Mis sellest, et lihaseist haihtumas jaks,

jõust tihtipeale jääb napiks,

et ei minda päev-päevalt nooremaks-

ka sellega kuidagi lepin.

Mis sellest, et naaber on ülbe kaak,

et valitsus kraavi meid tüürib,

et me oleme maffia kerge saak,

igal sammul me tee peal on püünis.

Tahaks nuuksuda padjasse kõigest väest,

et äkitselt on sinu elu

kui rasvalõng libisend läbi su käest

ja kustund on kogu su võlu.

Ega noorus ja ilu siis kuhugi kao.

Näe, naeratab tudengiplika.

Mis sellest, et pole see minu jaoks,

kuid eks elule naeratab ikka.

On noorem ja rõõmsam siis minugi hing,

kui näen seda erku noorust

ja tumedad mõtted ei masenda mind,

taas on maailm täis helgust ja soojust.

Ikka valguse poole läheme,

kasvõi ringi, kui otse ei saa

ja kirjutad eksamilehele

kergel südamel suure A.

L Ä Ä N E M E R E L E

Juba aastasadasid raiud
seda püksilapitait maad,
sa raiud ja raiud ja raiud,
aga ikka tast jagu ei saa.

Rasked terasevärvised lained
aina paiskuvad rannale,
ent mida kauem sa ründad,
seda vähem jääb sinule.

Su karidest kerkivad laiud
ja laiust tõuseb saar,
ent sina, arutu, raiud
tuimas püsivuses me maad.

11.9.1970

* * *

Kitsas rada viib metsa sisse,

kitsas ja porine rada.

Ma ei tea, mis on ees

selle tumeda vihmamärja metsa taga,

aga ma lähen seda rada mööda.

Võib-olla on seal imedemaa,

suveroheline õitsev aas silledamas päikesepaistes...

Võib-olla koltunud luht

ja tühja kõrrepõllu hääletu vaikus.

Aga kui seal ei olekski muud, kui

vaikus

ja lendavad hääletud varesed uduvihmas,

on mu hing rikkam selle vaikuse

ja nende vareste lennu võrra.

1962

* * *

Veel rohi haljendab, kuid kauaks teda.

Ööst öösse aina halla järel hall
nüüd kogu aeg on ikka kallal tal.
Ei suuda takistada meie seda.
Ja jäised tuuled, pikad tuulehood
ja rõsked, hinge matvad uduvood
ja taevas sünge, tumetõsine
ja tormi raske, hinge vaevav mühin.
Mis ime siis, et peagi kuluheinaks
saab suve magus roheline rohi.
Ka meie, inimesed, väsime
päev päevast kestvast nukrusest ning leinast
ja nagu vabastavat valguskiirt
lund esimest me tervitame siis.

JÕULUÕHTU

Jõuluõhtu... Jälle kuuse alla
istuvad me eesti pered kõik.
Küünal tuhmi valgust sulle kallab,
minu väike põhjamine hõim.

Sõjatormid peksnud silmad puruks,
vaevad villi kõrvetanud näo,
aga suvel kaugel laanekurus
endistviisi aastaid loevad käod.

Palju loevad... Loevad liiga palju...
Minevik meil pole olnud pikk.
Üürikeseks nagu suvehaljus
jääb ka meie keele tulevik.

Tugevamad suruvad meid maha,
närbume kui päikeseta taim.
Jääb me keelest tuleviku taha
mõni veider kohanimi vaid.

See on lugulaul, mis itkuks sumbub,
raamatuisse püsima vaid jääb,
aga neid, kes lugulaulu tundnud,
aina vähemaks jääb ilma pääl.

Hunni-kuulsust polegi ju vaja.
Väikerahva saatus - see on viiv.
Sooviks vaid, et üle meie aja
kõlama jääks kasvõi Juhan Liiv.

Aga ilma keeleta ju haihtub
Liivi värsi hingemattev lumm,
tema luule südant soendav paitus.
Võõrale on tema luule tumm.

Aga loota võime me ju ikka,
et on igavik me keelel ees
ja veel mitu aastasada pikka
siinsel rahval suus on eesti keel.

JÕULUÕHTUSED

1.

Lund valget kui püülijahu
tuul pilvedest alla toob.
Kas jõulurõõmud ja –rahu
ka tulevad sellega koos?

Lund aina langeb ja langeb,
seda tuisuks pööratab tuul,
korjab kõrgesse külma hange,
tuiskab täis kõik silmad ja suu.

Sumad põlvini sügavas lumes.
Kus on siis see Petlemma täht,
mille juurde meil jõuda tuleb,
oled sina siis Lõvi või Vähk.

Aga lund nagu püülijahu
aina pilvedest alla toob tuul.
Kaua kesta võib jõulurahu
sellel rahutul jõulukuu!

Aina hangedes rabeled, rähkled,
kõrvus iilide pühalik viis
visalt otsides Petlemma tähte,
mille juurde teed polegi.

Mõni ikkagi tähe leiab,
on see täht siis kuld või muld,
seda peo varjus hoolega hoiab,
et tuisud ei kustutaks tuld.

2.

Kassikulda ja koerakarda
ja pihuga hiirehõbedat,
verivorsti ja mõtteid hardaid
ja piparkooke krõbedaid
ja sülti ja ahjupraadi,
hapukapsast ja õllelaari –
mida enamat on meile vaja
hingerahuks jõulude ajal.

Kas ka nendeni, kellel ihuvaev,
keda muserdab teotus, kelles leegitseb raev,
või kelle hingele haiget teeb
igatsus – kõrvetav küünlaleek,
jõuab jõulurahu sel ajal
või on tusk tuisand täis nende rajad?..

* * *

Kuu jääriik

talveharjal

varjud lapiti lumel

kirdetuul

nuhib hangel kui nälgiv rebane

maantee lõdiseb

koidiku eel

üksinda

* * *

Tuul vilet puhub ja undab traat

kui kitarr, mida tinistab pilv.
Hall silmitu tuisk on katnud maad.
On tõeline koerailm.

Ei kübetki valgust, mis rõõmu teeks,
aina libe ja lumi ja tuul.
On ära jäätunud silmaveed
ja mõruks on tõmbunud suud.

Üha üles ja alla traavida mäest,
jalg tõrges ja libe on tee.
Õnn aina libiseb välja käest,
aga õnnetus – kibe on see.

Tuul vilet puhub ja tiniseb traat
ja hämarik ootamas ees,
hall silmitu elu on katmas maad.
Kas tõesti ma elan veel.
*

Valget tuisku kihutab
üle välja tuul,
vastu nägu pihustab,
täidab silmad-suu.

Tühi, kõle astuda
peksva raju käes.
Pilved alla laskuvad
üle kerkomäe.

Lohisevad, lendavad
taga ja mu ees,
viivad mõtted endaga
kaasa lõunasse.

Soe on olla palmi all
õhtul sumedal,
kui meil siin on käre talv
tuisulumega.

Teele, teele lõunasse
halli taeva all...
Aga umbe tuisand tee,
tiivad võtnud talv...

* * *

Käes õhtu. Näe, taevasse tõusnud on kuu.

Kaob aeglaselt eha ja vaibub ka tuul.

Ei torma ta enam, vaid salaja hiilib,
jääkõledad siiski on ikka ta iilid.

Ja kõhistab lund, aina kõhistab lund.
On veebruar – salatuiskude tund.

Ei märkagi, kuidas nüüd umbuvad rajad.
Kes hommikul lahti need rajad küll ajab?

*

Kuu vaikib ja hiilgab. Ei temale loe,
kas maa peal on külm või on lämmatav soe.

Ses kõledas talveöös valge ja kale
on kahvatus põhjatus taevas ta pale.

Ja valgus, mis langeb, on kõle ja jäik.
Seda kõledat valgust maailm on täis.

See säätendab õhus ja lume peal hiilgab.
Seda hiilgust on palju, on üleliiga.

Ent seal, kus on vari, kui kuristik näib.
Täna öösel me maailm kontraste on täis.

* * *

Läänes õhetav ehakuma

on otse mu ees
nii ergas, nii kirgas. Oh jumal,
kui ilus on see!

Taevakumm minu pea kohal kõrguv
on puhas ja kahvatukülm
ja on täis sellist sinavat õrnust,
et võiks usklikuks hakata küll.

Kui seal ülal on niisugust puhtust
ja säras ja au,
see maapealne ilu ja uhkus
selle kõrval kahvatub, kaob.

K A R U M A G A B

Vaigulõhn ja kitsad põdrarajad,
kaugelt kaarna hüüe vaevu kajab.
Vastlaliste hõiked metsa taga.
Olge vakka! Laanes karu magab!
Põõnab magusasti hange vilus,
meeles suvemeed ja marjailu,
meeles kaerapõllu talgutrallid,
hirmund eided, ehmatusest hallid,
pohlapuru üle raiesmaa,
maitsmata ja ära söömata.

Vastlaliste kilked metsa taga.
Olge vakka! Laanes karu magab!
Teadke seda, et kui läbi tuule
teie kiljumisi, kriiskeid kuuleb,
tungivad ta unne verelehad,
surmakrambis tõmblev põdrakeha,
verehõngulised söömaajad.
Urisedes end ta püsti ajab.
Lõppend on siis teie rõõm ja naer,
algab mureaeg ja valuaeg.

Rõõmsad vastlalisel metsa taga.
Vakka! Karu sügavalt ei maga!
Las ta jälle vajub raskelt unne,
nii et ümbrust ta ei kuule, tunne,
las ta peale lund veel maha sajab.
Lõbutsege siis, et ümbrus kajab.
Ainult pessa sattuda ei tohi -
kohe algab tige urin, nohin,
risukuhil paiskub karu pealt.
Elusana vaevalt pääsed sealt.

02. '69.

* * *

Toa hallist hämarusest

lähen märtsikuu päikese paistele.

Katused nutavad sirinal,
puistates mu mütsile hiigelsuuri pisaraid,
aga see nutt on kui
õnnelik poolhääli rõõmuümin.

Lumi

surub sätendavad pihud mu silmadele
ja hanged laudaseina ääres
näivad nii soojad nagu vanaema sulekott
pliiditruubi juures.

Katusel kekslev vares

piilub mind ahnelt,

otsekui oleksin võilillekollane vänderdav tibupoeg.

3.3.`63

* * *

Kuula - trompetid puhuvad hümni -

kostab raba poolt sookure hääl –
uus kevade jälle on sündind
ja meiega jääb!

Selles laulus nii kurbus ja nukrus
ja rõõm on koos
Ei jää kellegi südamed lukku,
kui kured hõikavad soos.

Ja ära see laul ei tüüta,
hellaks muutub neid kuulates meel,
minu hingeski kevade süütab –
aega elada antud on veel!

sept. 2009

* * *

Suurvesi. Üle järveks muutund luha

parv parte lendab, jalad ripakil.
Vihm eile viimse lume põllult uhas
ja künkal õitseb juba paiselill.

Oh seda ärkamist, oh seda tungi!
Maa pakatab ja voolab magus mahl,
mis juba priskeks joodab kasepungi,
puul kergelt rohekas on okstekahl.
Konn hõiskab juba kraavist krooks ja krooks
ja koovitaja huilgab madalsoos.

Ja üle kevadiselt laia luha
part lendab pesapaika otsides
ja paljunemistungi mänguuhas
seal kaaslast veega üle pritsides.

vaid saarepuu jääb üksinda kui erak
pool suve seisma, lehitu kui roots.
Ei ärata ta mahlu kuumad päikseterad,
ei teiste puude tõtlik kevadjooks.

Mai veel on salalik ja tihti tuul
kui pettur pöördub kõledasse itta.
Lund langeb. Ja need väiksed saarepuud,
kes lasksid ennast sellest soojast petta
nüüd konutavad, külmund leht tal pruun
ja tihti kuivab, sest ei tule uut.

Ent ega see ei peata elu võidujooksu.
On ohtralt seemneid langend vanalt puult,
muld päikses soojeneb ja kõigil neil on lootus,
et sirgub neistki jälle saarepuu.

J Ä N E K S E J Ä L J E D

On pikad need jänese jäljed,
kuid veel pikemad jänekse jäljed
kalpsates-karates
läbi võsa ja üle soo,
üle rädi ja risu
oi millises hoos,
et jõuaks kähku pärale
otse põlluni välja.

Ja vareksed kraaksuvad katuksel:
Peremees! Peremees!
Jänekse oraksel!
No on alles lojuksel isu!
Pistab nahka su rukki ja nisu.
Kui nad kaua seal vohmivad sedasi,
söövad põllud sul purupaljaks
ja ei jää meile sügiseks midagi.

nov. 2009.

KEVADÕHTUNE KÜLAROMANTIKA

Vanamees kõpitseb kilehoonet,
eided jutlevad väravas.
Bussipeatuses nolgid noored
õlut joovad ja käravad.

Plikad, topi all pungumas rinnad,
edasi-tagasi uitavad,
naerdes ja rüseldes poistele ennast.
salamisi nad näitavad.

Keegi aiamaad juba kaevab,
kuigi muld pole käärinud veel;
keegi kusagil lagistab naerda,
kevadest kerge ja rõõmus ta meel.

Kuldnook vilistab pesakastil,
lõoke lõõritab taeva all,
kassimait linavästriku passib,
kõhutäis alles püüdmata tal.

Viimane viinane koju veel tuigub,
kinni lüüakse viimane uks.
Küla õhtuses rahu suigub,
jõudu kogudes hommikuks.

Taevasse ilmuvad kahvatud tähed,
vaikus on külas ja külateel.
Äkki korrusmajade vahel
käima prahvatab ATV.

Joovastav võidusõit lahti läheb.
Üle niitude, põldude
rallivad noored uljad mehed,
pekstes vaikuse kildudeks.

